

Styresak nr.:	33-23	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	21/01240		

Måned rapport for Sykehuset Østfold HF per mars 2023 og innsparingstiltak

Sykehuset Østfold (SØ) har per mars et økonomisk resultat som er 85,6 mill. kroner dårligere enn budsjett. Aktiviteten i mars har vært over planlagt innen alle områder unntatt for poliklinikk og dagbehandling i somatisk virksomhet. Bemanningsforbruket er fortsatt høyere enn planlagt som følge av høyt sykefravær.

Forslag til vedtak:

1. Styret tar måned rapport for mars 2023 for Sykehuset Østfold HF til etterretning.
2. Styret godkjenner at foreslåtte innsparingstiltak gjennomføres.
3. Styret ber om at arbeidet med å redusere kostnader til variabel lønn og innleie videreføres.

Sarpsborg, den 19.04.2023

Hege Gjessing
administrerende direktør

Vedlegg: PP-presentasjon

Styresak nr.: 33-23

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Administrerende direktør anbefaler at styret tar månedsrapport per mars 2023 for SØ til etterretning og beslutter gjennomføring av foreslåtte kostnadskutt.

2. Faktabeskrivelse**Tabell 1 Status i mars**

Områder	Mål	Denne måned	Forrige måned	Utvikling
Fristbrudd avviklede	Mål	Faktisk	Faktisk	
Somatikk	0	12,2 %	9,9 %	↓
VOP	0	1,5 %	1,2 %	↓
BUP	0	1,3 %	1,9 %	↑
TSB	0	0,0 %	0,0 %	↑
Ventetid avviklede	Mål	Faktisk	Faktisk	
Somatikk	61	66	64	↓
VOP	56	57	55	↓
BUP	50	50	52	↑
TSB	30	20	21	↑
Andel passert planlagt tid	Mål	Faktisk	Faktisk	
Andel passert planlagt tid	95 %	84,8 %	84,9 %	↓
Korridorpasienter og belegg	Mål	Faktisk	Faktisk	
Andel korridorpasienter	0 %	2,0 %	1,8 %	↓
Gjennomsnittlig belegg somatikk	90 %	95,0 %	94,0 %	↓
Gjennomsnittlig belegg psykiatri		86,0 %		
Andel avviste henvisninger	Mål	Faktisk	Faktisk	
BUP	20 %	19,6 %	19,5 %	↓
VOP	20 %	28,7 %	26,8 %	↓
Økonomi	Mål	Faktisk	Faktisk	
Resultat akkumulert	-12,5	-98,1	-58,8	↓

I mars har det vært en økning i andel fristbrudd og ventetider innen somatikk og voksenpsykiatri (VOP), mens det innen barne- og ungdomspsykiatri (BUP) har vært en liten nedgang. Andel pasienter som er behandlet innen planlagt tid viser en liten økning.

I mars var det 292 liggedøgn på korridor, en økning fra februar (208). Beleggsprosenten innen somatikk har vært på 95 % og innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) 86 %.

Andel avviste henvisninger inn BUP viser en marginal økning sammenlignet mot forrige måned, men er fortsatt under 20 %. For VOP er andelen økt i mars.

Per mars er det budsjettert med et negativt avvik på 12,5 mill. kroner. Resultatet viser et merforbruk på 98,1 mill. kroner, dvs. et negativt avvik på 85,6 mill. kroner i forhold til budsjett.

Øvrige styringsparametere**Pakkeforløp**

Tall for 2023 er ikke klare p.t.

Aktivitet

Per mars er aktiviteten målt i DRG-poeng 1,8 % lavere enn planlagt innen somatikk. Avviket gjelder for alle omsorgsnivåer (døgn, dag og poliklinikk). I mars har døgnaktiviteten vært høyere enn plan, mens det for poliklinikk og dagbehandling har vært lavere. Avviket fra plan skyldes hovedsakelig ledige ubesatte stillinger og høyt sykefravær i perioden. Aktiviteten i poliklinisk virksomhet og døgnbehandling innen VOP, BUP og TSB var høyere enn plan i mars.

Styresak nr.: 33-23

Økonomi

SØ har et resultat per mars som er 85,6 mill. kroner dårligere enn budsjett. Avvik på bemanningskostnader utgjør 34,6 mill. kroner fordelt mellom egne ansatte og innleie. For perioden januar og februar er kostnader til gjestepasienter, internt i regionen og utenfor regionen, avsatt i henhold til budsjett. For mars er faktiske kostnader belastet for hele perioden. Dette har medført en budsjettoverskridelse på til sammen 7,7 mill. kroner i mars. Det høye nivået for kostnader til fritt behandlingsvalg er også videreført i mars. Resterende avvik gjelder hovedsakelig medisinske forbruksvarer, implantater, tester og reagenser. I tillegg er enkelte leieforhold med eksterne – økte felleskostnader for 2022 – avregnet i mars. Økningen skyldes hovedsakelig høyere energikostnader.

I forbindelse med varig tilleggsbevilgning over statsbudsjettet ble det i foretaksmøte 13. mars gjort følgende vedtak:

Foretaksmøtet vedtok:

- 1. Foretaksmøte tildeler Sykehuset Østfold 124,406 MNOK i økt basisbevilgning for 2023*
- 2. Foretaksmøte ber Sykehuset Østfold HF revidere resultatkravene for 2023 som følge av den økte tildelingen. Styrebehandlede resultatkrav skal oversendes Helse Sør-Øst RHF innen 28. april 2023.*
- 3. Den økonomiske situasjonen for 2023 er fortsatt krevende. Foretaksmøte forventer at det planlagte omstillingsarbeidet i helseforetaket videreføres.*

Tildelt økt basisbevilgning er foreløpig ikke innarbeidet i basisrammen i regnskapet per mars.

Den negative økonomiske utviklingen er ikke bærekraftig over tid og for å opprettholde fremtidig investeringsevne er det i de kommende årene nødvendig med resultatforbedring. Dette innebærer at rammer til drift må reduseres fra 2024.

I tillegg er det fra klinikkene/avdelingene vurdert at vedtatt budsjett for 2023 også inneholder betydelige risikomomenter. Fra klinikkene/avdelingene er det identifisert risikomomenter som anses som røde/ikke akseptable risikoer der handling kreves, og som beløper seg til i størrelsesorden 190 millioner kroner. Dette innebærer at kostnadsnivået i drift også må reduseres fra 2023.

På bakgrunn av ovennevnte er det behov for å iverksette kostnadsbesparende tiltak både på kort og lang sikt. Sykehusledelsen hadde samling 9.-10. januar 2023, der samtlige deltakere ga innspill på mulige nedprioriteringer i sykehuset. I etterkant av samlingen har tiltakene vært gradert i følgende kategorier:

1. Ok, kan gjennomføres
2. Kan vurderes
3. Kan gjennomføres, men ikke anbefalt
4. Bør ikke gjennomføres
5. Ikke å anbefale - store konsekvenser

I tillegg til gradering av innmeldte kostnadsreduserende tiltak ble det i SLM-samlingen i januar spilt inn en rekke områder som burde utredes videre.

Det ble i sykehusledermøte 31.01.23 gitt en orientering om hvilke tiltak som er blitt gradert som kategori 1 og 2, samt gitt oversikt over hvilke utredningsområder som ble foreslått. I

Styresak nr.: 33-23

orienterings sak 30-23 i sykehusledermøtet 14.02.23, ble foreslåtte tiltak og utredninger fremlagt. I samme møte ble det foreslått tiltak om reduksjon av medikamentkostnader knyttet til kreftavdelingen omgjort til grad 4. Det ble også gitt en muntlig orientering om hvilke tiltak som er blitt gradert som kategori 3. Kategorien er vurdert som «kan gjennomføres, men ikke anbefalt». I forbindelse med risikovurderinger/drøftinger på nivå 2 har flere av forslagene blitt vurdert som ikke gjennomførbare. Gjenstående tiltak besluttet i sykehusledermøtet 18.04.23 er følgende:

Avdeling	Foreslåtte tiltak	Gradert	Beløp i tusen	Effekt 2024
Akuttmottak	Redusere bruk av vekter	1	0,40	
Akuttmottak	Redusere skrivevakt	2	0,23	0,23
Bilmediagnostikk	Avvikle Rtg Askim	1	0,70	0,70
Kvalitet og pasientsikkerhet	Redusere 0,2 årsverk	1	0,20	0,20
Fag kompetanse	Redusere 0,9 årsverk	1	0,86	0,86
Drift	Diverse	1	0,39	0,39
Medisinsk koding	Redusere 0,5 årsverk	1	0,34	0,34
Medisin og helsefag	Redusere 1 årsverk	1	0,71	0,71
Samhandlingsavd	Redusere praksiskonsulenter	1	0,11	0,11
Teknisk	Kutte vedlikeholdskostnader /utsette	1	2,00	
Innkjøp/ logistikk	Spesialtransport pasientreiser	1	0,50	0,50
Innkjøp/ logistikk	Endre rekvisisjonspraksis for pasienttransport i SØ	1	1,50	1,50
Innkjøp/ logistikk	Optimalisering av internttransport	1	0,40	0,40
Sykehusservice	Rimeligere korttidsovernatting.	1	0,20	
Eiendom	Eiendomssjef erstattet med kons. leder	1	0,80	0,80
Teknisk	Ikke erstatte elektriker	2	0,80	0,80
Teknisk	Ikke erstatte seksjonsleder (Elektro)	2	0,85	0,85
Innkjøp/ logistikk	Endre åpningstider i resepsjon Moss og Kalnes	2	0,15	0,15
Sykehusservice	Kutte frekvens på renhold, økt maskinbruk (Moss)	2	0,60	0,60
HMS	5% generelt nedtrekk	2	0,03	0,03
HR	Kursreduksjon	1	0,35	0,35
HR	Redusere kostnad HR Norge	1	0,04	0,04
HR	Redusere bruk av jordmor i oppfølging av gravide	2	0,15	0,15
HR	Slutte med stillingsannonser på Facebook	2	0,20	0,20
HR	Holde vakant prestestilling i P&S-tjenesten	3	0,85	0,85
HR	Holde vakant stilling HR-administrasjon fra 2024	3	0,60	0,60
HR	Holde 1 rådgiverstilling vakant	3	0,80	0,80
Prestetjenesten	Fjerne vaktordning	3	0,50	0,50
Kommunikasjonsavd	Diverse	1	0,49	0,149
Laboratoriet	Midlertidig ikke ansette i ledig LIS stilling Medisinsk biokjem	3	0,80	0,80
Laboratorium	Redusere gjestepasienter/antall sendeprøver	1	3,00	3,00
Dokumentasjon og pasientservice	Redusere skrive-tjenesten	1	8,00	8,00
Klinikkledelse	Redusere 1 årsverk rådgiver	2	0,70	0,70
Endokrinologi	Endringer startkurs - merinntekt	1	0,60	0,60
Gastro	Pol spl	3	0,27	0,27
Revma	Kvalitetsregister	3	0,25	0,25
Teknologi	Holde 1 stilling vakant	3	1,20	1,20
analyse, regnskap og økonomi	Redusere 0,2 årsverk, vikarbruk og drift	1	1,16	1,16
Sum tiltak			31,72	28,78

I tillegg til «kuttlisten» over videreføres øvrig arbeid med å redusere kostnadsnivået i SØ, dette kan deles i følgende hovedområder:

Variabel lønn:

Et satsningsområdet for å redusere merforbruk av variabel lønn vil være økt innsats for mer helhetlig og langsiktig bemanningsplanlegging og ressursutnyttelse som tar høyde for variasjon i aktivitet over tid. Bemanningsplanene skal bidra til gode og forutsigbare pasientforløp samt sikkert og trygt arbeidsmiljø. SØ er i gang med dette arbeidet gjennom oppfølging og videreutvikling av prosjektet *Godt planlagt*.

Styresak nr.: 33-23

Sykefravær

Det jobbes godt med sykefraværet i dag, men det er bekymringsfullt at det ikke ser ut til å gå ned etter pandemien. Sykefraværet er også høyere enn HSØ-snittet, dette arbeidet må derfor forsterkes. Fraværet er betydelig over hva som er forutsatt i budsjett og det er begrenset tilgang på vikarer som leies inn på timebasis, noe som medfører høy bruk av overtid. Det blir igangsatt ukentlige møter med administrerende direktør og nivå 2 for å følge opp utviklingen og finne nye tiltak.

Oppgavedeling

Det skal gjøres en grundig evaluering av hvordan bemanning og kompetanse brukes, og hvordan arbeidsoppgavene fordeles mellom ulike personellgrupper (oppgavedeling). Den videre organiseringen av dette arbeidet skal avklares og det planlegges for nye tiltak med mål om å redusere sykefraværet.

Medikamentbytter

SØ har kontinuerlig oppfølging for å sikre høy byttegrad og følge de til enhver tid gjeldende avtaler for medikamenter. Det er oppnådd betydelige gevinster på dette området og arbeidet vil bli videreført.

Privat rehabilitering

Det er i 2023 etablert en koordinatorfunksjon for rehabilitering. Dette har medført at flere pasienter får rehabiliteringstilbud i bostedskommunen istedenfor i privat regi. Den økonomiske effekten av denne endringen er p.t. ikke kjent, da dette vil bli avregnet mot HSØ på et senere tidspunkt. I dag gjelder denne ordningen kun pasienter som henvises fra SØ. Funksjonen bør utvides til også å gjelde alle pasienter som mottar behandling i privat regi. SØ har historisk sett hatt et høyere forbruk av rehabiliteringstjenester i privat regi utover hva behovskomponenten tilsier.

Annet

Når det gjelder tiltak for å redusere bruk av vakter i akuttmottak og rimeligere korttidsovernatting, gjelder beløpet reduksjon i merforbruk og vil ikke ha budsjettmessig effekt i 2024. Reduksjon i planlagt vedlikehold gjelder kun for 2023 og har heller ikke effekt i 2024.

Bemanning og sykefravær

SØ har i mars et bemanningsforbruk fordelt mellom de kliniske klinikkene som er 84 månedsverk høyere enn plan. Sykefraværet i mars var 9,8 % (mars i fjor 9,0 %) og er noe redusert sammenlignet med foregående måneder.

3. Administrerende direktørs vurderinger

SØ har et negativt økonomisk resultat per mars på 85,6 mill. kroner mot budsjett. Det arbeides med tiltaksområder for å redusere merforbruket. Administrerende direktør vurderer at det er nødvendig å gjennomføre foreslåtte kostnadsreduksjoner, i tillegg må øvrig arbeid med å redusere kostnadsnivået videreføres.

En særlig utfordring er det høye sykefraværet og ubesatte stillinger. Dette medfører både et høyt forbruk av variabel lønn og innleie og lavere aktivitet, særlig innen poliklinisk virksomhet. Redusert aktivitet medfører også mange fristbrudd og lang ventetid innen enkelte fagområder. Det er helt avgjørende for SØ å snu den økonomiske utviklingen for å opprettholde de investeringsplaner som er lagt.